

راهداری زمین‌گیر کولاک | نگهداری راه‌های ایران گرفتار کمبود شدید ماشین‌آلات، بودجه و تحریم است

سازمان راهداری در حال حاضر حداقل به یک‌هزار و ۶۰۰ دستگاه ماشین برفروب نیاز دارد و اکنون ۲۰۰ دستگاه ماشین برفروب در سراسر کشور موجود است. در مجموع تعداد خودروهای راهداری اعم از سنگین و نیمه‌سنگین ۶ تا ۷ هزار دستگاه است که میانگین عمر این ماشین‌آلات به ۲۵ سال می‌رسد و بنا به اعلام سازمان راهداری، ۵۰ درصد این خودروها فرسوده و ناکارآمد است.

کاربران ایرانی این روزها تصاویر برفی از جاده‌های ایران را با هم به اشتراک می‌گذارند و از گیر افتادن در برخی مسیرها و جاده‌ها می‌گویند. آنها می‌گویند جاده‌ها به کُندی پاکسازی می‌شود و ساعت‌های طولانی در راه مانده‌اند. برخی از این کاربران هم گفته‌اند در تماس‌های تلفنی با سازمان راهداری و پلیس راهور بارها پاسکاری شده‌اند و چشماندازی ندارند که تا چه زمانی در جاده‌های برفگیر می‌مانند. برخی از کاربران هم با انتشار فیلم‌هایی در فضای مجازی گزارش داده‌اند که در جاده‌های برفی شمال غرب ایران سازمان راهداری تنها با یک دستگاه کامیون و چند گونی‌شن و ماسه وارد عمل شده است و معلوم نیست با این روند پروسه برفروبی از جاده‌ها تا چه زمانی طول بکشد. اما واقعیت این است که سازمان راهداری به‌شدت با کمبود ناوگان و به‌ویژه ناوگان برفروب مواجه است؛ ناوگانی که حالا به دلیل دست‌بسته این سازمان با بودجه‌های کم، جهش قیمت‌ها و تحریم، امکان تأمین‌شان در کوتاه‌مدت ممکن نیست.

فقط ۲۰۰ ماشین برفروب داریم

حیدر مطاعی، معاون سازمان راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای پیش‌بینی کرده است که برف و کولاک تا ۴۸ ساعت آینده ادامه پیدا کند و بیشتر از همه جاده‌های استان‌های آذربایجان غربی، آذربایجان شرقی، اردبیل و

زنجان را درگیر کند. او به ایسنا توضیح داده است که هم‌اکنون جاده‌های این استان‌ها با محدودیت‌های ترافیکی شدیدی مواجه شده است و احتمالاً جاده‌های شمال و چالوس هم دچار همین وضع شود. این موضوع درحالی رخ می‌دهد که استان‌های سردسیر ایران از کمبود شدید ماشین‌آلات راهداری زمستانی گزارش می‌دهند.

غلامرضا رسولزاده، معاون راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای آذربایجان شرقی با اشاره به کاهش بیش از ۵۰ درصدی ماشین‌آلات برفروبی استان گفت: «برای برفروبی و نمک‌پاشی در زمستان امسال تعداد ماشین‌آلات راهداری زمستانی نسبت به سال گذشته از ۶۳۰ به ۳۰۰ دستگاه کاهش یافته است و همین موضوع موجب شده است گشایش راه‌ها در زمستان با مشکلات عدیده مواجه باشد.» او همچنین گفته است کمبود اعتبارات و منابع مالی هم سبب شده است که نتوانند از خودروهای اجاره‌ای برای گشایش راه‌ها استفاده کنند. این موضوع در حالی رخ می‌دهد که کمبود شدید ماشین‌آلات راهداری زمستانی به‌ویژه ماشین‌های برفروب یکی از بزرگ‌ترین گرفتاری‌های سازمان راهداری است. سازمان راهداری درحال حاضر حداقل به یک‌هزار و ۶۰۰ دستگاه ماشین برفروب نیاز دارد و اکنون ۲۰۰ دستگاه ماشین برفروب در سراسر کشور موجود است. در مجموع تعداد خودروهای راهداری اعم از سنگین و نیمه‌سنگین ۶ تا ۷ هزار دستگاه است که میانگین عمر این ماشین‌آلات به ۲۵ سال می‌رسد و بنا به اعلام سازمان راهداری، ۵۰ درصد این خودروها فرسوده و ناکارآمد است.

هزینه گزاف نگهداری ماشین‌آلات راهداری

مراقبت زمستانه از راه‌ها معمولاً از آبان ماه شروع می‌شود و در این میان ۶ استان سردسیر بیشتر از همه گرفتار مراقبت زمستانه راه‌ها می‌شوند. به‌جز جهش قیمت‌ها، تحریم هزینه نگهداری این ماشین‌آلات را به‌شدت افزایش داده است. در حال حاضر تعمیر موتور یک بلدوزر حدود ۵۰۰ میلیون تومان هزینه دارد و در عین حال خرید همین بلدوزر به دلیل عوارض گمرکی گران، افزایش نرخ ارز و ایجاد محدودیت خرید به دلیل تحریم‌ها ممکن نیست. اگر چه تحریم‌ها یکی از دلایل اصلی جاماندن سازمان راهداری از برنامه نوسازی ناوگان و ماشین‌آلات برفروبی است اما حقوق گمرکی بالا به‌عنوان یک مشکل داخلی و نه بین‌المللی واردات ماشین‌آلات را به‌کاری سخت و پرهزینه در ایران تبدیل کرده است. اکنون این امکان وجود دارد که از کشورهایی چون ژاپن و چند کشور آسیایی دیگر خرید انجام شود؛ با این حال تعرفه ۹۰ درصدی روی واردات ماشین‌آلات سنگین نوسازی را به برنامه‌ای غیرممکن تبدیل کرده است.

فقط ۳۰ درصد راه‌های کشور سالم است
بودجه سازمان راهداری هر سال با وجود افزایش تورم کاهش داشته
است. در سال ۹۷ سازمان راهداری با ۱۰ درصد کاهش نسبت به سال ۹۶
تنها ۲ هزار میلیارد تومان بودجه گرفت و در سال ۹۸ با کاهش ۱۷ درصدی
بودجه‌اش به یک هزار و ۶۹۲ میلیارد تومان رسید.
این موضوع در حالی رخ می‌دهد که مدیران سازمان راهداری معتقدند که
نگهداری راه‌های ایران سالانه به حداقل ۱۲ هزار میلیارد تومان اعتبار
نیاز دارد اما این میزان اعتبار حتی بالاتر از بودجه وزارت راه
و شهرسازی با تمام زیرمجموعه‌هایش است. بودجه وزارت راه
و شهرسازی در دو سال گذشته حدوداً بین ۷ تا ۸ هزار میلیارد تومان
بوده است. به جز نگهداری زمستانه راه‌ها در حال حاضر وضع راه‌های
کشور در شرایط چندان مطلوبی قرار ندارد و به گفته حیدر مطاعی،
معاون راهداری سازمان راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای، در حال حاضر فقط
حدود ۳۰ درصد راه‌های ایران سالم است و نیاز به تعمیرات ندارد. او
به صداوسیما توضیح داده است که بالغ بر ۳۲ درصد راه‌های شریانی
سالم، ۳۵ درصد دچار خرابی کم، ۲۴ درصد دچار خرابی متوسط و ۹ درصد
دچار خرابی شدید هستند و راه‌های فرعی و غیرترانزیتی نیز در
اولویت دوم قرار می‌گیرند. او همچنین گفته است که از مجموع
۸۸ هزار کیلومتر راه‌های شریانی و غیرشریانی به غیر از راه‌های
روستایی، ۳۵ درصد سالم و ۳۰ درصد دچار خرابی کم و ۱۱ درصد دچار
خرابی شدید هستند. این اتفاق در حالی رخ می‌دهد که بخش زیادی از
راه‌های کشور در سیلاب‌های بهاره و سیلاب اخیر استان‌های جنوبی کشور
آسیب دیده و همین موضوع هزینه تعمیر و نگهداری راه‌های کشور را
دچار مشکلات بیشتری کرده است.